

SPOTKANIE Z OBRAZAMI

Jarosław Modzelewski

Galeria **Arttrakt**
ul. Ofiar Oświęcimskich 1/1, Wrocław
www.arttrakt.pl

galeria
arttrakt

Ludzie są ambitni, mściwi i pazerni (Hamilton)

130 x 160 cm, tempera jajowa na płótnie

2023 - fragment

SPOTKANIE Z OBRAZAMI Jarosław Modzelewski

Czas trwania wystawy: 20.10 – 25.11. 2023 r.

Kuratorka: **Ida Smakosz-Hankiewicz**

Galeria Arttrakt

ul. Ofiar Oświęcimskich 1/1, Wrocław

Organizator

Partner galerii

Patroni medialni:

SPOTKANIE Z OBRAZAMI

Jarosław Modzelewski

Wystawa Jarosława Modzelewskiego zatytułowana **„Spotkanie z obrazami”** to druga, po siedmiu latach prezentacja fragmentu twórczości artysty w galerii Arttrakt. Znany z obrazów codzienności, które stają się swoistymi miniaturami pamięci, jeden z najważniejszych polskich artystów współczesnych zaprasza nas na spotkanie z obrazami, które tworzą rodzaj prywatnej mitologii. Osiem obrazów powstałych w ciągu ostatniego roku to osiem zatrzymanych okiem malarza – czujnego obserwatora momentów rzeczywistości. W ich centrum jak zawsze jest człowiek. Ukazany w czasie wykonywania codziennych czynności – chłopak trzymający w rękach rybę, mężczyzna puszczający model samolotu, zamyślona postać w oknie. Przedstawienia figuratywne to najbardziej charakterystyczny i rozpoznawalny nurt w twórczości Jarosława Modzelewskiego.

Obrazy pokazane na wystawie poruszają wątki osobiste, odwołują się do wspomnień autora, jego doświadczeń i obrazów z przeszłości. Trudno oprzeć się wrażeniu, że w najnowszych pracach artysta coraz częściej portretuje siebie, przywołując lub odkrywając na nowo pewne istotne dla niego, zatrzymane fragmenty. To malarstwo refleksyjne i nostalgiczne. To malarstwo, dla którego jak podkreśla sam artysta, źródłem jest pewna tęsknota, ale równocześnie pewnego rodzaju obojętność świata, który trwa. Jarosław Modzelewski, polegając na swojej intuicji, potrafi zachwycić się momentem, dostrzec chwilę, która burzy tą obojętność.

Ida Smakosz-Hankiewicz

JAROSŁAW MODZELEWSKI

W latach 1975-1980 studiował na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie pod kierunkiem Stefana Gierowskiego. W 1982 roku rozpoczęła swoją działalność Gruppa – współtworzona przez Modzelewskiego (obok Ryszarda Grzyba, Pawła Kowalewskiego, Włodzimierza Pawlaka, Marka Sobczyka i Ryszarda Woźniaka) formacja artystyczna, w której działaniach uczytelniły się zarówno polityczne napięcia czasów stanu wojennego jak i kontestacja postawangardowej sztuki, coraz bardziej przyjmującej formę skostniałego akademizmu. W latach 1984-1988 Modzelewski był również współwydawcą tworzonego przez członków Grupy pisma „Oj, dobrze już”. Od 1982 pracuje jako pedagog na macierzystej uczelni.

Jego prace znajdują się w m.in. w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie, Krakowie i Poznaniu, Narodowej Galerii Sztuki Zachęta, Muzeum Sztuki w Łodzi oraz w kolekcjach prywatnych w Polsce i za granicą.

Okna. Jarosław Modzelewski

Anda Rottenberg swego czasu poświęciła Gruppie oraz jej poszczególnym członkom wiele tekstów. W jednym z nich odnoszącym się bezpośrednio do postaci Jarosława Modzelewskiego krytyczka przywołała zrealizowany w 1987 roku w Galerii Dziekanka spektakl Chłodny jeleń w powidle. Podkreślając fakt, iż: W Gruppie nikt ról nie rozdawał, decyzje były wspólne i dobrowolne, zwróciła ona uwagę na dyskretną funkcję suflera, którą wówczas wybrał sobie bohater tego szkicu - obok pięciu dynamicznych ekstrawertyków jeden spokojny introwertyk.

Sam artysta, zapytany przeze mnie o swój stosunek do tych słów, przyznaje im słuszość. Dodaje również od siebie: Tak, to była dla mnie dobra szkoła. Musiałem konfrontować się z osobowościami kolegów z Gruppy. I dzięki temu zobaczyłem, że ta ekspresja, której w swoim malarstwie unikałem, tworząc obrazy raczej w sposób konstrukcyjny, ona też we mnie jest i mogę szukać ścieżek do otwarcia się na nią. Rzeczywiście, pod względem formy akceptację dla zindywidualizowanego, dynamicznego, podkreślającego rolę przypadku gestu malarzkiego Modzelewski odnalazł, otwierając się później na możliwości, które niesie ze sobą technika temperry jajecznej. Równolegle jednak, obrazy twórcy stopniowo zyskiwały coraz wyraźniej odczuwalną wyciszoną, autorefleksyjną aurę - wynik coraz silniej dochodzącej do głosu z biegiem lat introspektywnej natury malarza. Wszystkie te zmiany w twórczości Modzelewskiego dostrzec można w jego najświeższych pracach prezentowanych na wystawie Spotkanie z obrazami we wrocławskiej galerii Arttrakt.

Modzelewski uchodzi dziś za jednego z najbardziej wymownych malarzy codzienności. Portretując anonimowych ludzi umiejscowionych w banalnych sytuacjach i wykonujących zwyczajne czynności, wykształcił on zdolność sprowadzania obrazowanych scen do takiego poziomu ogólności, z którego - unikając patosu i idealizacji - wyprowadzić można uniwersalne i powszechne prawdy na temat człowieka i jego losu. Ta niezwykła umiejętność zyskuje tym bardziej dziś - w czasach, gdy w szeroko pojmowanej kulturze codzienność jest albo przesadnie afirmowana albo - częściej - spychana poza obręb widoczności. Wydaje się, że ten szczególnie - bezpretensjonalny, ale i niepozabawiony głębi - sposób ujmowania prozaiczności życia jest pewną wypadkową artystycznych inspiracji Modzelewskiego. Mowa tu, jak pisała

kiedyś wspomniana już Rottenberg, po pierwsze - o Andrzeju Wróblewskim z właściwą mu siłą wnikania w zagadnienia egzystencjalne oraz, po drugie - o Stefanie Gierowskim z jego nieodpartym poczuciem obowiązku ciągłego mierzenia się z problemami natury typowo malarskiej. To z kolei znajduje odzwierciedlenie w samej metodzie, według której Modzelewski wybiera spośród momentów szarej rzeczywistości te zasługujące na sportretowanie. Jak podkreśla artysta: Muszą one zostać zobaczone przeze mnie jako okno, przez które widać coś więcej, nieść szerszą refleksję, posiadać w sobie pewien rodzaj kondensacji. To coś więcej może być natomiast równie dobrze interesującym zestawieniem kolorystycznym, jak i intrygującym gestem otwierającym szerokie pole skojarzeń czy też przedmiotem kierującym myśli artysty ku przeszłości.

Wszystko to wynika oczywiście z wewnętrznych, wielowątkowych podróży Modzelewskiego. Na przykład z prezentowanych na wystawie w Arttrakcie portretów Chłopaka z rybą przebijają fascynacje malarza Malewiczowskim Anglikiem w Moskwie czy Lorenzo Lippim i obrazowanymi przez niego historiami zaczerpniętymi z Księgi Tobiasza. W pracach tych obecne są też charakterystyczne dla twórczości Modzelewskiego, a rozbudzone miłością do literatury Josepha Conrada, motywy związane z wodą, która, jako przestrzeń weryfikująca ludzkie losy, od zawsze posiada pewien egzystencjalny wymiar. Poza tą gęstą siatką skojarzeń i odwołań, obrazy te stanowią po prostu rezultat stawianego samemu sobie typowo malarskiego wyzwania - jak najlepszego uchwycenia intrygującego gestu trzymania ryby, do którego wprawką był z kolei inny prezentowany na ekspozycji obraz - autoportret Człowiek z rurą.

Śledząc twórczość Modzelewskiego, dostrzec można, że autor z biegiem lat coraz silniej zanurza się w siebie samego i we własną przeszłość. I - z wykorzystaniem malarstwa - robi to różnymi drogami. Czasami przetwarza eksplorowane dekady temu na swoich starych płótnach motywy (Zasłony). Innym razem obrazuje inspirowane literackimi odniesieniami sceny za pomocą banalnych, ale i enigmatycznych przedmiotów-pamiątek zaczerpniętych wprost z własnej codzienności (Ludzie są ambitni, mściwi i pazerni (Hamilton)). Coraz częściej popada także w namysł nad upływem czasu oraz (spełnionymi lub niespełnionymi) oczekiwaniami wobec dnia jutrzejszego. Refleksje te znalazły ujście w otoczonych aurą wyciszonej zadumy portretach, w których nietrwale artefakty dziecięcych zabaw - papierowe statki i samoloty - malarz umieścił w rękach dorosłych mężczyzn (prace Poleci oraz Popłynię). Wreszcie, przy-

wołuje on konkretne wydarzenia z własnego dzieciństwa (Nie będę nosił butów na słoninie). Znamienny jest jednak fakt, iż decydując się na konstruowanie z tej dziwnej, ulotnej materii, jaką są wspomnienia, twórcy nie tylko chodzi o podejmowanie się autopoznawczych wyzwań, ale i o próbę zbadania intrygującej natury pamięci. Modzelewskiego interesują bowiem przede wszystkim te wspomnienia, które istnieją w nim w oddzieleniu od obrazu - wyłącznie jako wewnętrzne odczucia. W tym kontekście nadanie im formy i koloru jawi się jako zajmujące malarskie zadanie.

Dążenia do wizualizowania tego, co pierwotnie istnieje poza sferą wizualną nie jest zresztą w twórczości Modzelewskiego niczym nowym. Od początku swojej artystycznej drogi malarz nierzadko w podobny sposób posługiwał się słowem. Taka praktyka mieściła się zresztą w ściśle zorientowanej na integrację obrazu z tekstem działalności Grupy, o której Jan Michalski pisał niegdyś jako o nieustannym turnieju poetyckim. Prezentowane w przestrzeniach Arttraktu najświeższe dzieła Modzelewskiego nie odżegnują się od eksplorowania językowej wynalazczości wypracowanej w latach działania kolektywu. Tytuły nadawane przez artystę jego nowym pracom niezmiennie podkreślają plastyczność słownej materii, która w bezpośrednim połączeniu z obrazem ujawnia cały swój kreatorski potencjał. Dlatego też twórca przypisuje im rozmaite funkcje. Tytuły bywają więc drogowskazami nadającymi dziełu emocjonalny klimat, funkcjonują jak o imperatyw, kalambur, rozwinięcie lub dopowiedzenie, a w końcu - jako podstawowy bodziec i punkt wyjścia do zmaterializowania się obrazu.

Nie bez powodu odnoszę się w końcowej części tego tekstu do kwestii rangi, jaką Modzelewski nadaje w swoich pracach słowu. Ono również - na takich samych zasadach, jak wizualizowane przez malarza kadry z codziennej rzeczywistości - musi zaistnieć w jego świadomości jako wspomniane okno, przez które widać coś więcej. Ale takich okien możemy odnaleźć w jego twórczości jeszcze wiele. A ostatnie lata artystycznej praktyki pokazują, że to szczególne okno, przez które Modzelewski może zajrzeć w głąb siebie, odsłania dla niego samego coraz bardziej interesujący widok.

Katarzyna Zahorska

Wystawy (wybór):

- 1989 „Tato, rączki to ludziki! Tato, rączki to armatki!”, Galeria Zderzak, Kraków
- 1992 „Kunst, Europa”, Bonner Kunstverein, Bonn
- 1995 „Nie dosyć, że kalectwo, to w dodatku wieczność”, Galeria Zderzak, Kraków
- 1996 „Andrzej Wróblewski - Jarosław Modzelewski”, Galeria Zderzak, Kraków
- 1997 „Okolice pracowni na peryferiach”, Galeria Zderzak, Kraków
- 1999-2000 „Aspects - Positions. 50 Years of Art in Central Europe”, Wiedeń - Budapeszt
- 2000 „Przegląd z malarstwa”, Bunkier Sztuki, Kraków; „Negocjatorzy sztuki”, CSW Łaźnia, Gdańsk
- 2001 „Irreligia”, Atelier 340, Bruksela
- 2004 „Wisła”, Galeria Zderzak, Kraków; „Powinność i bunt”, Zachęta Narodowa Galeria Sztuki, Warszawa
- 2005 „Kilka wątków”, Muzeum Górnośląskie, Bytom;
„Moskwa - Warszawa”, Zachęta Narodowa Galeria Sztuki, Warszawa oraz
Galeria Trietiaowska, Moskwa
- 2006 „Malarstwo”, Galeria DAP, Warszawa;
„Malarstwo Polskie na początku XXI wieku”, Zachęta Narodowa Galeria Sztuki,
Warszawa
- 2008 „Obrazy rozproszone”, Galeria Le Guern, Warszawa;
„Sztuka cenniejsza niż złoto”, Muzeum Sztuki Nowoczesnej, Warszawa
(z Markiem Sobczykiem)
- 2009 Otwarta Pracownia, Kraków;
„Elektrociepłownia - impresje”, Mieszkanie 23, Kraków;
„Gender - check”, MuMok, Wiedeń (z Markiem Sobczykiem);
„Iluminacje”, Salon Akademii, Warszawa
- 2010 „A. Przyroda B. Przemysł C. Kultura i wypoczynek (szeroko rozumiane)”,
Galeria aTAK, Warszawa

- 2011 „Nie należy myśleć tylko o jednym”, Państwowa Galeria Sztuki, Sopot
- 2011-2012 „Tür an Tür. Obok. 1000 lat sąsiedztwa w sztuce”, Martin Gropius Bau, Berlin
(z Markiem Sobczykiem)
- 2012-2013 Galeria BWA Miejski Ośrodek Sztuki w Gorzowie Wielkopolskim
- 2013 „Stare papiery”, Galeria Bielska BWA;
„Minister nie aprobuje takich wypowiedzi albo Metapolityka”, Galeria Zderzak, Kraków;
„Drzwi otwarte”, Galeria Ego, Poznań
- 2014 „Stare papiery. Nowe obrazy”, Galeria Zderzak, Kraków
- 2015 „Kilkanaście nowych obrazów”, Centrum Aktywności Twórczej, Ustka
- 2016 „Tabela co? Czym?”, CSW Łaźnia, Gdańsk (z Markiem Sobczykiem)
„Dlaczego czas mija, dlaczego mija czas?”, Galeria Arttrakt, Wrocław
- 2020 „Caritas”, Galeria Zderzak, Kraków
- 2021 „Obrazy z dzieciństwa”, Galeria aTAK, Warszawa
- 2022 „Kraj nad Wisłą”, CSW Zamek Ujazdowski, Warszawa
- 2023 „Teraz i zawsze”, Galeria SZOKART, Poznań
„Rower Koksa i inne obrazy”, Muzeum Okręgowe, Konin
Udział w wystawie „Wróblewski i po... Sztuka realizmu bezpośredniego”, Muzeum Narodowe, Lublin

Nagrody:

- 1985 I Biennale Młodych „Droga i prawda”, Wrocław (III nagroda)
- 1998 Paszport „Polityki” za rok 1998
- 2001 Nagroda kwartalnika „Exit”
- 2004 Nagroda im. Jana Cybisa
- 2014 Nagroda im. Kazimierza Ostrowskiego

Spotkanie z obrazami

Jarosław Modzelewski

Ludzie są ambitni, mściwi i pazerni (Hamilton)

130 x 160 cm, tempera jajowa na płótnie

2023

->

Spotkanie z obrazami

Jarosław Modzelewski

Galeria **Arttrakt**
ul. Ofiar Oświęcimskich 1/1, Wrocław
www.arttrakt.pl

g a l e r i a
arttrakt

Ludzie są ambitni, mściwi i pazerni (Hamilton)

130 x 160 cm, tempera jajowa na płótnie

2023

Nie będę nosił butów na stoninie

130 x 160 cm, tempera jajowa na płótnie

2023

Spotkanie z obrazami

Jarosław Modzelewski

Galeria **Arttrakt**
ul. Ofiar Oświęcimskich 1/1, Wrocław
www.arttrakt.pl

g a l e r i a
arttrakt

Nie będę nosił butów na słoninie

130 x 160 cm, tempera jajowa na płótnie
2023

Chłopak z rybą
180 x 90 cm, tempera jajowa na płótnie
2023

Spotkanie z obrazami

Jarosław Modzelewski

Galeria **Arttrakt**
ul. Ofiar Oświęcimskich 1/1, Wrocław
www.arttrakt.pl

g a l e r i a
arttrakt

Chłopak z rybą

180 x 90 cm, tempera jajowa na płótnie
2023

Chłopak z rybą, drugi

120 x 100 cm, tempera jajowa na płótnie
2023

Spotkanie z obrazami

Jarosław Modzelewski

Galeria **Arttrakt**
ul. Ofiar Oświęcimskich 1/1, Wrocław
www.arttrakt.pl

g a l e r i a
arttrakt

Chłopak z rybą, drugi

120 x 100 cm, tempera jajowa na płótnie
2023

110 x 150 cm, tempera jajowa na płótnie

Zasłony

2023

Spotkanie z obrazami

Jarosław Modzelewski

Galeria **Arttrakt**
ul. Ofiar Oświęcimskich 1/1, Wrocław
www.arttrakt.pl

g a l e r i a
arttrakt

Zasłony

110 x 150 cm, tempera jajowa na płótnie
2023

Dzień dobry z Dejneką
140 x 120 cm, tempera jajowa na płótnie
2023

Spotkanie z obrazami
Jarosław Modzelewski

Galeria **Arttrakt**
ul. Ofiar Oświęcimskich 1/1, Wrocław
www.arttrakt.pl

g a l e r i a
arttrakt

Dzień dobry z Dejneką

140 x 120 cm, tempera jajowa na płótnie
2023

Obląkany poeta (drugi)
130 x 100 cm, tempera jajowa na płótnie

2023

Spotkanie z obrazami

Jarosław Modzelewski

Galeria **Arttrakt**
ul. Ofiar Oświęcimskich 1/1, Wrocław
www.arttrakt.pl

g a l e r i a
arttrakt

Obłąkany poeta (drugi)

130 x 100 cm, tempera jajowa na płótnie
2023

Dziewczyna z lunetą

130 x 100 cm, tempera jajowa na płótnie
2023

Spotkanie z obrazami

Jarosław Modzelewski

Galeria **Arttrakt**
ul. Ofiar Oświęcimskich 1/1, Wrocław
www.arttrakt.pl

g a l e r i a
arttrakt

Dziewczyna z lunetą

130 x 100 cm, tempera jajowa na płótnie
2023

Człowiek z rurą
120 x 100 cm, tempera jajowa na płótnie
2023

Spotkanie z obrazami

Jarosław Modzelewski

Galeria **Arttrakt**
ul. Ofiar Oświęcimskich 1/1, Wrocław
www.arttrakt.pl

g a l e r i a
arttrakt

Człowiek z rurą

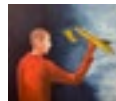
120 x 100 cm, tempera jajowa na płótnie
2023

120 x 140 cm, tempera jajowa na płótnie
2023

Poleci

2023

Spotkanie z obrazami

Jarosław Modzelewski

Galeria **Arttrakt**
ul. Ofiar Oświęcimskich 1/1, Wrocław
www.arttrakt.pl

g a l e r i a
arttrakt

Poleci

120 x 140 cm, tempera jajowa na płótnie
2023

Popłynię
110 x 150 cm, tempera jajowa na płótnie
2023

Spotkanie z obrazami
Jarosław Modzelewski

Galeria **Arttrakt**
ul. Ofiar Oświęcimskich 1/1, Wrocław
www.arttrakt.pl

g a l e r i a
arttrakt

Popłynię

110 x 150 cm, tempera jajowa na płótnie
2023

Spotkanie z obrazami

Jarosław Modzelewski

Galeria **Arttrakt**
ul. Ofiar Oświęcimskich 1/1, Wrocław
www.arttrakt.pl

g a l e r i a
arttrakt